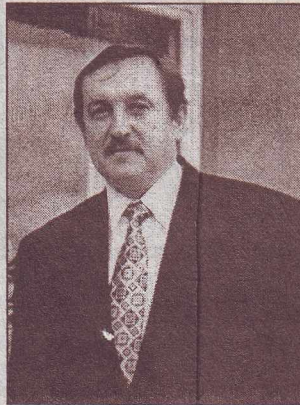

КОВБАСА РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ З... КОМБІКОРМУ, ДОБРОБУТ — ІЗ МОЗОПІВ, А СТАБІЛІЗАЦІЯ — ІЗ КООПЕРАЦІЇ

Те, що сільське господарство останнім часом зайшло в тупик, - факт незаперечний. Але очевидно є також життєва мудрість: з кожного тупика знаходиться вихід. Звичайно, якщо його шукати.

Саме таким пошуком зайнялися Асоціація фермерів району та кооператив «Західний», організувавши у Млинові регіональний семінар «Роль кооперації в реформуванні аграрного сектора економіки». Програма цього заходу, в якому взяли участь сільські голови, керівники фермерських господарств, голови рад приватних особистих і сімейних господарств, керівники та спеціалісти районних підприємств та організацій, вийшла різноманітною, цікавою. Бо сказане на семінарі в більшості мало не теоретичну, а практичну основу.

З цього приводу багатим на життєві факти виявився виступ президента Національної спілки сільгоспкооперації України Віталія Зіновчука. Варто зазначити, що недавно вийшла книга Зіновчука на тему української сільськогосподарської кооперації. І в ній також описані численні приклади плюсів та мінусів у цьому

відповідальному напрямку.

Висловившись про те, що кооперація нині - це, по суті, ідеологія виживання, В.Зіновчук розповів, як у Полтавській області створюються кооперативи по збереженню зерна. Перший приклад нової форми кооперації відразу виявився характерним для наслідування. І це очевидно, адже у кооперативі-«первістку» ціна на збереження зерна відразу «впала» у 4 рази.

Врешті, президент Національної спілки сільгоспкооперації України націоналював учасників семінару більш на широкопрофільну, а не на вузьку, лінію кооперування. І його вислів з даного приводу можна вважати крилатим: «Розумна людина продає зерно. А ще розумніша - борошно з нього. Але і за неї є ще розумніша. Вона продає хліб із власного борошна. А

найбільш розумна - це та, яка реалізує власний хліб у власному магазині».

Не всі з учасників семінару погодилися з таким твердженням. Основа їхніх заперечних аргументів полягала у реальності. Мовляв, якщо всі приватники підуть обраним шляхом, то країна приречена на суцільну мережу дрібнооптової торгівлі. Врешті, кожен має право на вибір...

І кооперуватися чи залишатися індивідуальником - право кожного господаря. Але історія, зарубіжний досвід стверджував і стверджує, що кооперативи завжди виникають, коли в державі складні економічні умови. І саме вони допомагають вивести країну із кризи.

Інша справа - який механізм відносин буде закладений в суть нових формувань. Якщо механізм виробничий, мало відмінний від того, що діяв у колгоспах, то намарне чекати на успіх.

***

Директор Львівського представництва сільгоспкооперації та маркетингу Іван Пукаляк, взагалі, противник виробничих кооперативів. Він стверджує, що Львівщина уже майже позбулася їх. А на заміну приходять нові види кооперативів.

Основну увагу на семінарі представник сусідньої області зосередив на створенні заготівельних молочно-чарських кооперативів. Такі об'єднання селян займаються не лише заготівлею мрлока з індивідуальних підсобних господарств. У їх компетенції також племінна робота, ветеринарна допомога. Врешті, селянин не тільки продає залишки сільськогосподарської про-

дукції, але через кооператив може купити різноманітний товар, який попередньо замовить.

Характерно, що до подібного роду селянських об'єднань уже почали придивлятися інвестори. Одна із зарубіжних фірм закупила і поставила львів'янам холодильні установки, інша допомогла комбікормами. Звичайно, інвестор надарма грошей не викине. І якщо вкладає кошти в цю справу, отже, вона перспективна.

* * *

Особливу зацікавленість у залі викликав виступ Миколи Вознюка - голови кооперативу «Західний», який три роки тому створено у Рівненському районі і членами якого стали вже п'ять фермерів з нашого району.

Основну ставку, попри інші види діяльності, «Західний» робить на виготовлення високоякісних збалансованих комбікормів, які дозволяють у два-три рази збільшити прирости тварин. Користь від таких кормів більш ніж очевидна. «Західний», образно кажучи, Америки не відкрив. Навпаки, Америка посприяла у створенні одного з найперших такого типу в Україні кооперативів. Справа в тому, що виробництво кормів у ньому налагоджено у співпраці з американським кооперативом «Південні штати».

(Закінчення на 2 стор.)

КОВБАСА РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ З... КОМБІКОРМУ

(Початок на 1 стор.)

Недавно представники «Західного» знову побували за рубежем. Мета поїздки - розширення і вдосконалення виробництва. А також набуття досвіду від американських колег.

- Так ось, - заявив Микола Вознюк, - ми були просто шоковані від побаченого. Звичайно, шоковані в доброму значенні цього слова.

Надалі М.Вознюк розповів про конкретні факти господарювання американських фермерів, про порядок і дисципліну, які там панують, про форми кооперації.

Побачене й почуте не пройшло, як кажуть, дарма. «Західний» перейняв від зарубіжжя чимало прогресивного і активно почав втілювати його в життя.

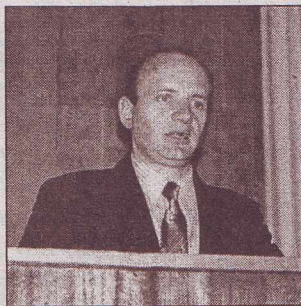
Один з таких реальних кроків - це зменшення вступного внеску тих, хто бажає стати членом кооперативу. Раніше він становив 110 доларів. Тепер його зробили символічним - 10 гривень. Це, безперечно, розширить шлях у «Західний» для фермерських, одноосібних, сімейних господарств. Врешті, зацікавленість щодо співпраці з рівненськими кооператорами виявили декілька фермерів району вже під час семінару. Вони зрозуміли, що це вигідно.

***

Добрий господар ніколи безголово не кинеється у вир нововведень. Він спершу порухає, наскільки справа вигаршна. І тільки тоді, зваживши плюси та мінуси, зробить реальний крок.

Таким чином діяли і фермери нашого району Володимир Володимирець,

Володимир Черепушко з Добрятина та Віктор Сорока з Острожця. Вони, зокрема, дали згоду на проведення у своїх господарствах експерименту по годівлі свиней збалансованими кормами, виготовленими у кооперативі «Західний».

Якраз про результати цього експерименту розповів на семінарі менеджер «Західного» Іван Васкевич.

Приміром, у селянсько-фермерському господарстві Віктора Сороки було поставлено на відгодівлю дві групи свиней - контрольна та експериментальна. Середній щоденний приріст тварин, які споживали звичайні корми, - буряки, картоплю, товч - становить 220 грамів. Натомість у групі, де свиней кормили лише збалансованим комбікормом із «Західного», приріст набагато більший - 752 грами щодоби. Причому, для «експериментальних» свиней вистачало на 1 кг приросту 4,5 кілограма кормових одиниць, а для «звичайних» - 9,7 кілограма. Відповідно велика різниця і в собівартості - 2,5 і 4,5 гривні за кілограм.

Під час виступу І.Васкевича, в якому він проаналізував результати експерименту і вочевидь переконав присутніх, який ме-

год відгодівлі кращий, один із сільських голів у залі зауважив: «На слух сприймається вражаюче, а ось би на власні очі побачити».

***

Що ж, організатори заходу продумали і це питання. Для всіх бажаючих, а їх виявилось майже сотня чоловік, була організована поїздка у Добрятин, де фермер Володимир Володимирець, так би мовити, наочно представив результати експерименту. Вони ще більш вагомі, ніж попередні. Якщо кожне з п'яти поросят, поставлених на відгодівлю за звичайним методом годівлі, поправлялося щодня на 241 грам, то експериментальне - на 851 грам. Причому, для останнього в день потрібно було лише 3 кілограми комбікорму. Ще, правда, плюс вода. А контрольне порося набирало кілограм приросту після спожитих 7,7 кілограма кормових одиниць.

Взагалі, після першого споглядання відчувалася велика різниця у вазі. В одній частині хліва стояло 5 свиней загальною вагою 456 кілограмів (у середньому по 91 кілограму на одну голову), в іншій частині - 5 свиней, загальна вага яких становила 189 кілограмів (по 38 кг на 1 голову). Всі десять поросят поставлено на відгодівлю в

один і той же день. І важко кожне з них теж однаково - 15—16 кілограмів. А 92 дні експерименту засвідчили, який варіант кращий.

***

А чи можливо довести прирости свиней до 1 кілограма в день? Таке запитання звучало на семінарі.

Характерно, що на нього була дана позитивна відповідь. І прозвучала вона з вуст спеціаліста із США Ельвіна Міллера, якого запросили на організований захід. Причому, як ствердив американець, це жодним чином не вплине на екологічну чистоту продукції, бо вся суть нового методу відгодівлі полягає не в застосуванні біологічних добавок, а в збалансованні кормів, їх майже стопроцентному засвоєнні.

Гість з Америки розповів чимало цікавого про зарubinне фермерство, висловив впевненість у хороших результатах відгодівлі свиней в українських господарствах. Однак, коли його попросили розкрити дані про компоненти комбікормів, їхнє процентне відношення, Міллер відмовляюче розвів руками. Мовляв, секрет фірми. Бо без секретів бізнесу не зробиш.

А нашому фермеру, безперечно, зробити бізнес допоможе кооперація та використання комбікормів кооперативу «Західний». Так можна узагальнити думку переважної більшості учасників семінару.

* * *

Кількість обговорених на семінарі питань становила два десятки. Звичайно, не всі з них будуть втілені в життя. Не всі із розпочатих справ принесуть бажаний результат. Але те, що проведений семінар заставить задуматися над новими методами господарювання, що, як зауважив присутній на ньому голова райдержадміністрації Володимир Вінічук, підштовхне когось до усвідомлення: твій добробут і достаток - у твоїх же руках, що завтрашній день уже не сприйматиме колгоспної системи, - факти незаперечні. Цю думку підтвердив і голова районної ради Анатолій Харитонюк, який також брав участь у семінарі.

Голова Асоціації фермерів району Григорій Полінський як один з ініціаторів й організаторів семінару також не приховував, що ефект від організованого заходу очевидний. «Зараз, - каже Григорій Станіславович, - селянська реформа розпливлася, як весняна повінь. І доки кожен потічок не знайде свого русла, доки кожен селянин не визначиться з формою господарювання, на вагомий успіх годі й сподіватися. Мені здається, що роль отакого русла сповна виконав організований семінар. Він дав відповідь на багато питань, зняв чимало сумнівів щодо форм та напрямків господарювання. Тепер черга за конкретними результатами. Впевнений, що їх довго чекати не доведеться».

Євген ЦИМБАЛЮК.